

ПРОТОКОЛ № 4

засідання Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій від 27 березня 2026 року

Місце проведення: у зв'язку з подовженням дії воєнного стану, введеного відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» засідання відбувається в дистанційній формі відповідно до пункту 2 Регламенту роботи Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, шляхом відеоконференції із застосуванням програмного забезпечення Zoom.

Реєстрація членів Наукового комітету (далі – НК) проводиться онлайн шляхом приєднання до відеоконференції (ідентифікатор відеоконференції 814 7524 4664).

За результатами реєстрації членів НК о 17:00 год. 27.03.2026 р. присутні члени НК у кількості 19 осіб.

Поіменно:

АНДРУЦАК Анатолій Степанович, АНТОНЮК Олександра Вікторівна, БАХМАТ Наталія Валеріївна, БЕРЦИК Петер Петерович, ВІНОГРАДОВА Оксана Миколаївна, ДЕМЧЕНКО Віктор Олексійович, КОРЧИН Олександр Юрійович, ОСТАШ Богдан Омелянович, ФЕДОНЮК Тетяна Павлівна, ШЕВЧУК Оксана Олегівна, ВЛЬЧИНСЬКИЙ Станіслав Йосипович, ГУДКОВ Дмитро Ігорович, ЄРМАКОВА Ольга Анатоліївна, ЛИТВИН Віталій Сергійович, МЕРКУЛОВ Олексій Євгенович, ПАШКОВСЬКА Наталія Вікторівна, ПРУС В'ячеслав В'ячеславович, ШАРАПОВ Сергій Геннадійович, ШИВАНЮК Владислав Миколайович.

Присутні на засіданні також представники наукових установ, МОН, старші референти секретаріату Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

Головуюча на засіданні – голова Наукового комітету О. Антонюк.

Головуюча представила проект порядку денного і запропонувала погодити його:

1. Про оголошення конкурсу щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України.

Доповідачі: Антонюк О.В., Демченко В. О.

2. Про дострокове припинення повноважень члена Наукової ради Національного фонду досліджень України.

Доповідач: Антонюк О.В.

3. Про обрання кандидата на заміщення вакансії члена Наукової ради Національного фонду досліджень України зі складу кандидатів на

заміщення вакансій у разі дострокового припинення повноважень (у форматі відкритого засідання).

Доповідач: Антонюк О.В.

4. Різне.

Доповідачі: О. Виноградова, члени Наукового комітету

Результати голосування: За – 19, «Утримались» - немає, «Проти» – немає.
Порядок денний схвалено.

Засідання переходить до обговорення питань порядку денного.

1. **Перше питання порядку денного** – Про оголошення конкурсу щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України.

СЛУХАЛИ:

О. Антонюк, яка поінформувала, що черговий конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України (далі – Фонд/НФДУ) проводиться один раз на два роки з метою забезпечення оновлення її складу. У частини членів Наукової ради Фонду із строком повноважень чотири роки від дати набрання чинності розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2023 р. № 320-р, завершується строк повноважень 18 квітня 2027 року.

Науковий комітет як Ідентифікаційний комітет Національного фонду досліджень України (далі – ІК) відповідно до статті 54 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», пункту 17 Положення про Національний фонд досліджень України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 року № 528, Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України зі змінами, затвердженими рішенням Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій (протокол № 3 від 6 березня 2026 р.), проводить конкурс щодо обрання на вакантні місця членів Наукової ради Національного фонду досліджень України, зокрема на 7 вакантних місць за секцією природничих, технічних наук та математики; 5 вакантних місць за секцією біології, медицини та аграрних наук; 4 вакантні місця за секцією соціальних та гуманітарних наук.

Оскільки відповідно до п. 8 Положення про конкурс тривалість конкурсу не може перевищувати 180 календарних днів (початок – оголошення; закінчення – прийняття рішення ІК про схвалення результатів конкурсного відбору), головуєча запропонувала **оголосити конкурс 14 квітня 2026 року**. Враховуючи п. 12 Положення, що рішення про проведення конкурсу для визначення складу наукової ради приймається Ідентифікаційним комітетом не пізніше ніж за вісім місяців до завершення строку повноважень відповідних членів Наукової ради, тобто не пізніше 18 серпня, головуєча запропонувала визначити **датою початку прийому документів 14 серпня 2026 року**, а **кінцевою датою подання документів для участі у конкурсі - 14 вересня 2026**

року. Після чого ІК проведе 2 засідання (на закритому засіданні розглядаються подані кандидатами документи та відгуки наукової спільноти, обговорюються кандидатури, визначаються ті, хто не відповідає встановленим вимогам, проводяться співбесіди з кандидатами, за результатами рейтингового голосування формуються впорядковані списки кандидатів за секціями) (на відкритому засіданні за участю громадськості проводиться таємне рейтингове голосування за кандидатами до кожної секції Наукової ради, формуються рейтингові списки, визначається перелік спеціальностей, встановлюються квоти представництва й формуються відповідні рейтингові списки кандидатів для кожної секції). Запропонувала датою прийняття ІК рішення про схвалення результатів конкурсного відбору **12 жовтня 2026 року**.

Головуюча прокоментувала решту інших положень, які містить текст Оголошення, зокрема загальні положення про конкурс, вичерпний перелік документів кандидата, а також форми заяви, анкети і згоди на обробку персональних даних разом із вимогами до їх оформлення та подання.

В обговоренні взяли участь: О. Виноградова.

Головуюча запропонувала схвалити текст Оголошення про проведення Конкурсу щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України та проголосувати.

«За» - 19, «Проти» – немає, «Утримались» - немає.

ВИРІШИЛИ: схвалити текст Оголошення про проведення Конкурсу щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України.

Головуюча запропонувала оголосити Конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України з 14 квітня 2026 року та проголосувати.

«За» - 19, «Проти» – немає, «Утримались» - немає.

ВИРІШИЛИ: оголосити Конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України з 14 квітня 2026 року.

Головою ІК доручено розмістити Оголошення разом із необхідними документами на офіційному сайті Національної ради з питань розвитку науки і технологій та направити листи до Міністерства освіти і науки України, Національної академії наук України, національних галузевих академій наук, Національного фонду досліджень України з проханням розмістити Оголошення про проведення конкурсу на власних офіційних сайтах.

2. Друге питання порядку денного – Про дострокове припинення повноважень члена Наукової ради Національного фонду досліджень України.

СЛУХАЛИ:

голову Наукового комітету О. Антонюк, яка поінформувала що відповідно до Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного

фонду досліджень України (зі змінами від 06.03.2026) рішення про дострокове припинення повноважень члена Наукової ради приймається Ідентифікаційним комітетом на підставі звернення Наукової ради, одного з членів Наглядової ради, або особистого звернення відповідного члена Наукової ради. Серед підстав для дострокового припинення повноважень є подання заяви про припинення повноважень за власним бажанням.

До Наукового комітету надійшов лист від Наукової ради Фонду № 1-10/444 від 06.03.2026 року стосовно прийняття рішення про дострокове припинення повноважень на підставі заяви за власним бажанням члена Наукової ради Фонду Мірошніченка Дениса Вікторовича (секція природничих, технічних наук та математики).

Головуюча вносить пропозицію прийняти рішення щодо припинення повноважень члена Наукової ради Національного фонду досліджень Мірошніченка Дениса Вікторовича, на підставі його заяви за власним бажанням та звернення Наукової ради Національного фонду досліджень.

«За» - 19, «Проти» – немає, «Утримались» - немає.

ВИРІШИЛИ: прийняти рішення щодо припинення повноважень члена наукової ради Національного фонду досліджень Мірошніченка Дениса Вікторовича, на підставі його заяви за власним бажанням звернення Наукової ради Національного фонду досліджень.

3. Третє питання порядку денного – Про обрання кандидата на заміщення вакансії члена Наукової ради Національного фонду досліджень України зі складу кандидатів на заміщення вакансій у разі дострокового припинення повноважень (у форматі відкритого засідання).

СЛУХАЛИ:

голову Наукового комітету О. Антонюк, яка повідомила, що розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1087 затверджено склад наукової ради Фонду, яка є колегіальним органом управління Фонду. Відповідно до Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради заміщення вакансії члена Наукової ради, повноваження якого були достроково припинені, здійснюється на підставі рішення Ідентифікаційного комітету, який обирає відповідну кандидатуру зі складу кандидатів на заміщення вакансій у разі дострокового припинення повноважень, за процедурою, визначеною пунктом 24 Положення.

Пункт 24 передбачає, що у разі дострокового припинення повноважень члена Наукової ради, Ідентифікаційний комітет, протягом не більше 30 календарних днів з моменту прийняття ним рішення про таке припинення, проводить відкрите засідання за участю представників громадськості, на якому шляхом таємного голосування обирає кандидатуру за відповідним до вакансії

фахом зі складу кандидатів на заміщення вакансій у разі дострокового припинення повноважень.

Науковий комітет Національної ради України з питань розвитку науки і технологій як Ідентифікаційний комітет, 11.10.2024 р. обрав персональний склад кандидатів на заміщення вакансій у разі дострокового припинення повноважень членів секцій Наукової ради Національного фонду досліджень України (протокол № 7). Перелік визначених кандидатів на заміщення вакансій у разі дострокового припинення повноважень членів секцій наукової ради Фонду було схвалено на засіданні Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, яке відбулось 19 березня 2025 року.

На заміщення Мірошніченка Д. В., повноваження якого припинено достроково, необхідно визначити та обрати відповідного кандидата за фахом «Технічні науки». У сформованому списку кандидатів на заміщення до секції природничих, технічних наук та математики є два претенденти на зайняття посади члена НР за фахом «Технічні науки», це: професор кафедри комп'ютерної механіки імені Володимира Марцинковського Сумського державного університету Павленко Іван Володимирович та завідувач кафедри автоматизації електротехнічних та мехатронних комплексів Навчально-наукового інституту енергозбереження та енергоменеджменту НТУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського» Бойченко Сергій Валерійович.

Члени НК обговорили результати співбесіди з претендентами. В обговоренні взяли участь: О. Виноградова, С. Шарапов, В. Прус, О. Антонюк, С. Вільчинський, В. Шиванюк.

О. Антонюк наголосила, що з двох кандидатів шляхом таємного голосування двома третинами голосів свого загального складу обирається один член Наукової ради. При голосуванні кожний член Ідентифікаційного комітету може віддати свій голос за одного, двох кандидатів або не підтримати жодного. Якщо більше ніж один кандидат набрав достатню кількість голосів, переможцем стає той, хто набрав більшу кількість голосів. Якщо двоє кандидатів набрали однакову, достатню кількість голосів, або якщо жоден з двох кандидатів не набрав достатньої кількості голосів, Ідентифікаційним комітетом проводиться додаткове обговорення та повторні голосування, доки не буде обрано члена Наукової ради.

Головуюча нагадує, що усім членам НК перед проведенням засідання було надано доступ до документів обох кандидатів на заміщення вакансій. Також членам НК розіслано електронною поштою персональні коди для авторизації при онлайн-голосуванні в системі Opavote.com.

Головуючою вноситься пропозиція обрати лічильну комісію у складі 3-ох осіб, а саме: Н. Бахмат, О. Єрмакова та С. Шарапов.

Результати відкритого голосування (у режимі «чат» відеоконференції): затвердити відповідний склад лічильної комісії - 19 голосів членів НК «ЗА»:

Члени лічильної комісії відкритим голосуванням одностайно обирають головою лічильної комісії С. Шарапова.

Перед початком таємного голосування голова лічильної комісії проводить технічний інструктаж щодо використання персональних кодів та лінків для голосування. Таємне голосування проводиться у наступному режимі: після кожного таємного голосування всім членам НК демонструється екран системи oravote.com з результатами голосування, голова лічильної комісії їх оголошує, результати фіксуються в протоколах лічильної комісії.

Починається таємне голосування з обрання кандидатури до НР НФДУ. На таємне голосування головуючою виносяться кандидатури професора кафедри комп'ютерної механіки імені Володимира Марцинковського Сумського державного університету Павленка Івана Володимировича та завідувача кафедри автоматизації електротехнічних та мехатронних комплексів Навчально-наукового інституту енергозбереження та енергоменеджменту НТУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського» Бойченка Сергія Валерійовича.

Результати таємного голосування: При голосуванні з обрання кандидатури на заміщення було роздано 24 персональні коди, у голосуванні взяли участь 23 члени НК.

Кандидати отримали таку кількість голосів «ЗА»:

Павленко І.В. - 5

Бойченко С.В. - 17

Таким чином, прийнято рішення про обрання до складу секції природничих, технічних наук та математики за фахом «Технічні науки» Бойченка С.В. на заміну Мірошніченка Д.В.

Головуючою виносяться на відкрите голосування членів НК пропозиція затвердити результати конкурсу щодо обрання члена НР НФДУ в цілому.

«За» - 19, «Проти» – немає, «Утримались» - немає.

Рішення прийнято.

Головою НК надано доручення підготувати проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток до розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1087» та відповідні додатки для направлення до Міністерства освіти і науки України для внесення в установленому законодавством порядку проєкту акту Кабінетові Міністрів України.

4. Четверте питання порядку денного – Різне.

СЛУХАЛИ:

О. Виноградову, яка доповіла про результати робочої групи Національної ради «Дослідники», що була утворена з метою розробки пропозицій щодо змін до законодавства задля підвищення якості та ефективності підготовки дослідників (аспірантура, докторантура); розробки пропозицій щодо змін до законодавства для вдосконалення системи атестації наукових працівників.

Запропонувала розглянути напрацьовані зміни до Закону України «Про вищу освіту» та до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Зазначила, що запровадження в Україні трирівневої системи вищої освіти відповідно до принципів Болонського процесу зумовило трансформацію

аспірантури у третій рівень вищої освіти з присудженням ступеня доктора філософії (PhD). Такий перехід був спрямований на інтеграцію України до Європейського простору вищої освіти, однак не супроводжувався достатнім комплексним узгодженням законодавства у сфері науки та вищої освіти.

Чинні норми Закону України «Про вищу освіту» та Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» виходили з різної інституційної логіки. У результаті аспірантура була визначена як складова системи вищої освіти, проте частина її реалізації традиційно здійснюється на базі наукових установ, діяльність яких законодавчо не була повною мірою адаптована до здійснення освітнього процесу здобуття вищої освіти.

Практика застосування виявила нормативні невідповідності, що проявляються в об'єктивних складнощах організації освітнього процесу в наукових установах, правовій невизначеності статусу наукових досліджень як складової освітньо-наукових програм, питаннях їх акредитації, а також у забезпеченні прав здобувачів вищої освіти. Наявні суперечності негативно впливають на якість дослідницької підготовки, зменшують привабливість наукової кар'єри в Україні та ускладнюють інтеграцію до Європейського простору вищої освіти.

Окремі питання не можуть бути вирішені на рівні підзаконного регулювання та потребують внесення змін до зазначених законів. Прийняття запропонованих змін створить правові підстави для приведення у відповідність підзаконних нормативно-правових актів, зокрема постанов Кабінету Міністрів України, що регулюють порядок підготовки здобувачів ступеня доктора філософії.

Співдоповідач старший дослідник, доктор технічних наук, провідний науковий співробітник Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України О. С. Міленін акцентував увагу на основних положеннях законопроектів:

Проектом Закону передбачаються зміни:

до Закону України «Про вищу освіту», спрямовані на віднесення наукових установ, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти, до системи вищої освіти України; визначення складових освітніх програм та їх ролі в досягненні результатів навчання; уточнення структури освітньо-наукових та освітньо-творчих програми третього рівня вищої освіти, а саме перехід від нормативного строку навчання до загальної кількості кредитів ЄКТС; визначення проектної аспірантури; уточнення частки вибіркових дисциплін в загальній структурі освітньо-наукових програм.

до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», спрямовані на уточнення визначення наукової та науково-педагогічної діяльності наукових працівників як учасників освітнього процесу в наукових установах; надання правового статусу наукового керівника як учасника освітнього процесу; надання можливості науковим установам створювати структурні підрозділи, що забезпечують освітній процес; уточнення поняття наукового твору.

Зазначив, що вказані зміни стануть підґрунтям для внесення змін до

Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261.

В обговоренні взяли участь: О. Виноградова, М. Голубєв, О. Антонюк.

Головуюча запропонувала взяти до відома напрацювання робочої групи, в тижневий строк провести експертизу запропонованих змін до законів у Науковому комітеті, у двотижневий строк провести розширене засідання робочої групи, підготувати Протокол засідання робочої групи «Дослідники» і разом з напрацюваннями направити до суб'єктів законодавчої ініціативи.

Члени НК підтримали.

**Голова
Наукового комітету**

О. В. Антонюк

**Секретар Наукового
комітету**

О. О. Шевчук